

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

**Załącznik nr 1 do Regulaminu wyboru projektu w ramach programu
Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 dla naborów
nr FEDS.08.03-IZ.00-188/25 i nr FEDS.08.03-IZ.00-189/25**

**Szczegółowe standardy realizacji wsparcia
w ramach projektów ZIT dotyczących kształcenia
zawodowego**

Wrocław, styczeń 2025 r.

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Informacje ogólne.....	3
3. Doradztwo edukacyjno-zawodowe.....	6
4. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna.....	6
5. Umiejętności i kompetencje	7
6. Wyposażenie i/lub doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne, ...	8
adaptacja pomieszczeń	8
7. Staże uczniowskie/staże lub praktyki zawodowe inne niż staże uczniowskie	9
A. Umowa o staż uczniowski.....	11
B. Stawka jednostkowa stażu uczniowskiego	12
C. Rozliczanie stawki jednostkowej.....	14
D. Obowiązki podmiotu przyjmującego na staż.....	15
E. Opiekun stażu uczniowskiego.....	15
F. Kwalifikowalność stażu uczniowskiego	16
G. Staże zagraniczne	17
8. Zatrudnianie nauczycieli w celu realizacji programów finansowanych ze środków unijnych	17
8.1 Zatrudnianie nauczycieli na podstawie Karty Nauczyciela i Kodeksu pracy..	17
8.2 Zatrudnianie nauczycieli w czasie ferii zimowych lub wakacji	19
8.3 Wyliczanie limitu zaangażowania czasu pracy nauczycieli zatrudnionych na podstawie KN.....	19
8.4 Zewnętrzni wykonawcy usług edukacyjnych	21
8.5 Zatrudnianie nauczycieli w szkołach niepublicznych oraz szkołach publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostką samorządu terytorialnego	22
9. Model „Szkoły ćwiczeń”	23

1. Wstęp

Niniejszy dokument zawiera szczegółowe standardy realizacji form wsparcia związanych z realizacją projektu w ramach Działania FEDS.08.03 Dostęp do edukacji - ZIT, typ projektu 8.3.B Rozwój kształcenia zawodowego. Dodatkowo dokument stanowi wskazówki dla Państwa jako Wnioskodawcy, jak również wyciąg z przepisów unijnych, krajowych oraz [Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 i Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027](#). Dzięki niemu Instytucja Zarządzająca (IZ) programem Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 określa dla Państwa minimalne wymagania dotyczące wybranych form wsparcia w ogłaszanych naborach.

W przypadku działań nieopisanych w niniejszym dokumencie, w sporządzanym przez Państwa wniosku o dofinansowanie projektu, muszą się Państwo kierować wskazanymi wyżej dokumentami oraz pozostałymi zapisami Regulaminu wyboru projektu. Jednocześnie powinni Państwo przyjąć założenie, że Instytucja Ogłaszająca Nabór (ION) nie narzuca dodatkowych ograniczeń niż te wynikające z zapisów Regulaminu wyboru projektu.

Zaplanowane przez Państwa działania, w szczególności w zakresie zatrudniania nauczycieli muszą być zgodne przede wszystkim z zapisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (dalej: u.p.o.) oraz ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (dalej: KN).

2. Informacje ogólne

W ramach ogłaszanych naborów są Państwo zobowiązani między innymi do przestrzegania następujących zasad:

- nabory kierowane są do techników, szkół branżowych I stopnia oraz szkół branżowych II stopnia,

- projekt nie mogą być realizowany w **szkołach dla dorosłych i placówkach szkolnictwa specjalnego (szkołach specjalnych, oddziałach specjalnych w ogólnodostępnych szkołach lub szkołach specjalnych przysposabiających do pracy), a także MOS, MOW, SOW, SOSW czy ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych,**
- działaniami uzupełniającymi do obligatoryjnego typu projektu 8.3.B mogą być następujące typy projektów ujęte w SzOP Programu FEDS 2021-2027, tj. 8.3.C, 8.3.D, 8.3.E, 8.3.F,
- podjęte w ramach projektu działania powinny uwzględniać indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów objętych wsparciem,
- wsparcie dla danej szkoły lub placówki, jej kadry lub uczniów jest realizowane w oparciu o indywidualnie zdiagnozowane potrzeby szkoły lub placówki, przede wszystkim w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych uczniów,
- proponowane w ramach projektów wsparcie ma obejmować przede wszystkim uczniów zagrożonych przedwczesnym wyjściem z systemu edukacji oraz wyrównywać szanse edukacyjne uczniów z obszarów wiejskich,
- proponowane w ramach projektów wsparcie ma wyrównywać szanse edukacyjne uczniów z rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym, przy zapewnieniu braku stygmatyzacji (np. wsparcie powinno być kierowane do oddziałów klasowych lub szkół, a nie pojedynczych uczniów),
- zalecamy Państwu, abyście w projekcie wykorzystywali nowoczesne, cyfrowe metody uczenia się oraz innowacyjne pomoce dydaktyczne dostosowane do wieku i stopnia rozwoju,
- realizowane przez Państwa interwencje w zakresie kształcenia zawodowego powinny w szczególności zawierać tematy w zakresie zielonej transformacji oraz uczyć umiejętności ekologicznych, w połączeniu z cyfrowymi,
- organizowane przez Państwa interwencje w ramach kształcenia zawodowego powinny być prowadzone przede wszystkim w obszarach Inteligentnych Specjalizacji dla Dolnego Śląska wskazanych w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030,
- zabrania się prowadzenia w ramach projektu wszelkich działań promujących/rozwijających energetykę węglową i innych działań sprzecznych

z zasadą DNSH („nie czyń poważnych szkód”). W związku z tym nie ma możliwości wsparcia w zakresie kształcenia w branżach związanych z wydobyciem paliw kopalnych,

- wsparcie nie będzie udzielane na inwestycje/wydatki wymienione w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, z wyjątkami opisanymi w art. 7, lit. h Rozporządzenia,
- wsparcie w zakresie cyfryzacji danej szkoły lub placówki **musi być** poprzedzone samooceną wykonaną przez szkołę, jej kadre i uczniów przy wykorzystaniu narzędzia [SELFIE](#). Należy zachować w dokumentacji projektu wygenerowany raport z ww. oceny, w wersji cyfrowej i udostępnić go do weryfikacji na żądanie Instytucji Zarządzającej,
- prowadzone w ramach projektu działania mają być wolne od stereotypów płciowych, a także mają wspierać przełamywanie tych stereotypów,
- działania podejmowane w ramach projektu mają charakter uzupełniający do działań realizowanych z innych środków w tym środków budżetu państwa lub jst, oznacza to, że środki przyznane na dofinansowanie projektu nie mogą zastępować innych źródeł finansowania,
- projekty realizowane ze środków EFS+ mogą korzystać z rozwiązań wypracowanych na poziomie centralnym, natomiast nie mogą powielać działań na poziomie krajowym (zarówno ze środków EFS+, jak i źródeł krajowych). W szczególności należy zwrócić uwagę na niepowielanie wsparcia krajowego z zakresu rozwoju kompetencji nauczycieli (np. w ramach środków z Funduszu Europejskiego dla Rozwoju Społecznego Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej ogłosiło nabór na szkolenia z zakresu AI dla nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych),
- realizowane przez Państwa wsparcie powinno wykorzystywać zasoby dostępne na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej lub wdrażać modele wypracowane w ramach PO WER (jeśli dotyczy, tj. w danym obszarze istnieją zasoby lub wypracowano modele),
- wsparcie kierowane do kadry uczącej/zarządzającej szkół oraz adaptacja pomieszczeń/doposażenie szkół nie może być jedynym działaniem

w projekcie, musi wynikać bezpośrednio ze zdiagnozowanych potrzeb i być niezbędne do osiągnięcia celów projektu. Dodatkowo musi występować z co najmniej jednym, innym typem interwencji, tj. 8.3.B, 8.3.C, 8.3.D, 8.3.E, 8.3.F.

3. Doradztwo edukacyjno-zawodowe

Doradztwo edukacyjno-zawodowe polega na towarzyszeniu uczniom w drodze do lepszego zrozumienia samego siebie w odniesieniu do środowiska pracy. Celem takich działań jest umożliwienie realistycznego wyboru lub zmiana zatrudnienia, ale także osiągnięcie właściwego zastosowania zawodowego (definicja Krajowego Ośrodka Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej).

Doradztwo edukacyjno-zawodowe musi być realizowane zgodnie ze standardami określonymi w prawie krajowym, w szczególności w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

Dodatkowo w szkołach/placówkach oświatowych mogą być prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu. Zajęcia te muszą być realizowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Doradztwo edukacyjno-zawodowe ma być wolne od stereotypów płciowych w wyborze ścieżek edukacyjnych i zawodowych, a także ma wspierać przełamywanie tych stereotypów.

4. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Zasady organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. (dalej: r.p.p.sz.). Udzielając pomocy psychologiczno-pedagogicznej w ramach działań projektowych są Państwo zobowiązani do przestrzegania zapisów ww. rozporządzenia.

Zgodnie z § 2 r.p.p.sz. pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w szkole i placówce, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły i placówki oraz w środowisku społecznym.

Do realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej zatrudnia się nauczycieli na zasadach określonych w [punkcie 8](#) niniejszego dokumentu.

5. Umiejętności i kompetencje

Postępujące w szybkim tempie zmiany w obszarach gospodarki, rynku pracy oraz bardzo dynamicznie rozwijające się społeczeństwo wiedzy, sprawiają, że wciąż musimy uczyć się nowych umiejętności. Aż 65% dzieci rozpoczynających dziś naukę w szkole podstawowej będzie pracowało w nowych zawodach, o których jeszcze nie wiemy (prognoza ekspertów Światowego Forum Ekonomicznego).

W związku z tym istotne jest rozwijanie umiejętności kluczowych w rozumieniu [zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie \(DZ. U. UE C 189 z 04.06.2018 r., str. 1\)](#)

i są to kompetencje:

- w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,
- w zakresie wielojęzyczności,
- matematyczne oraz w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii,
- cyfrowe,
- osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się,
- obywatelskie,
- w zakresie przedsiębiorczości,
- w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Kompetencje przyszłości to: wnioskowanie, nieszablonowe myślenie i kreatywna adaptacja rozwiązań, analiza danych związana z użyciem technologii, interdyscyplinarność, myślenie projektowe, analiza i ocena ryzyka, odpowiedzialne podejmowanie decyzji, biegłość w obsłudze nowych mediów, zarządzanie przeciążeniem informacyjnym, zdolność integracji stanowisk zrobotyzowanych, zdolność pracy na linii człowiek-maszyna, programowanie, uczenie się przez całe życie, inteligencja społeczna, współpraca w różnorodności, efektywna praca w zespole wirtualnym, przedsiębiorczość społeczna. Przykładem zajęć z zakresu kompetencji przyszłości mogą być zajęcia w modelu STREAM, o których możecie Państwo przeczytać na [stronie www](#). Zalecamy prowadzenie tych zajęć w formie projektu.

Dodatkowo w ramach projektu zalecamy Państwu zaplanować, dla każdego ucznia - uczestnika projektu, działania z zakresu kompetencji zielonych.

W przypadku wspierania kompetencji cyfrowych wykorzystają Państwo standardy kompetencji cyfrowych na podstawie aktualnej, na dzień ogłoszenia naboru, wersji ramy [DigComp](#).

W przypadku gdy na dzień ogłoszenia naboru aktualna wersja ramy nie jest przetłumaczona na język polski, wykorzystują Państwo najaktualniejszą przetłumaczoną wersję ramy - <http://www.digcomp.pl/>).

Zajęcia podnoszące ww. umiejętności i kompetencje kadry pedagogicznej i zarządzającej szkołą muszą być realizowane jako uzupełnienie działań podjętych na rzecz wsparcia skierowanego do uczniów.

6. Wyposażenie i/lub doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne, adaptacja pomieszczeń

Jeżeli planują Państwo wyposażenie lub doposażenie swoich placówek w pomoce dydaktyczne to realizacja tego zadania musi wynikać z zapisów fiszki projektowej.

Dodatkowo muszą Państwo pamiętać, że zakupione przez Was środki dydaktyczne przede wszystkim muszą wykorzystywać nowoczesne metody nauczania i metodyki kształcenia.

Wyposażenie/doposażenie szkoły/placówek oświatowych nie może pokrywać się ze wsparciem realizowanym ze środków krajowych czy unijnych.

Adaptacja pomieszczeń, wyposażenie i/lub doposażenie szkół lub placówek oświatowych może być realizowane jedynie jako wsparcie uzupełniające do działań skierowanych do uczestników projektu.

Podsumowując, adaptacja pomieszczeń, wyposażenie i/lub doposażenie szkół lub placówek oświatowych nie może stanowić jedynego lub głównego celu projektu, musi wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i musi być niezbędna do osiągnięcia celu projektu.

7. Staże uczniowskie/staże lub praktyki zawodowe inne niż staże uczniowskie

Konstruując budżet projektu muszą Państwo zastosować podczas wyliczeń dla staży uczniowskich stawki jednostkowe stażu uczniowskiego. Dodatkowo informujemy Państwa, że staże lub praktyki zawodowe inne niż staże uczniowskie nie mogą być rozliczane według stawek jednostkowych za staż uczniowski. W takim przypadku koszty ww. staży lub praktyk należy rozliczyć na podstawie faktycznie poniesionych kosztów.

Realizowane przez Państwa staże uczniowskie, w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe muszą być realizowane z zachowaniem najwyższych standardów jakości, na zasadach określonych w ww. ustawie, tak aby ułatwiały uzyskanie doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie.

Staże lub praktyki zawodowe inne niż staże uczniowskie realizowane są

z zachowaniem standardów jakości, zdefiniowanych w [zaleceniu Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego \(Dz. Urz. UE C 153 z 02.05.2018, str. 1\)](#) - część dotycząca „Kryteria dotyczące warunków uczenia się i warunków pracy”, tak aby ułatwiały uzyskanie doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie i rozliczane są po faktycznie poniesionych kosztach. Przedmiotowe staże lub praktyki zawodowe nie mogą być kierowane do uczniów technikum i uczniów branżowej szkoły I stopnia niebędących młodocianymi pracownikami.

Przy stażach lub praktykach zawodowych dla uczniów innych niż staże uczniowskie świadczenia pieniężne (wraz z należnymi pochodnymi – o ile są wymagane zgodnie z przepisami krajowymi) dla ucznia odbywającego staż lub praktykę (stypendium) wynoszą 80% minimalnej stawki godzinowej za pracę (stawka określona w przepisach prawa krajowego).

Zakres kosztów związanych z organizacją i prowadzeniem staży lub praktyk zawodowych innych niż uczniowskie jest analogiczny jak przy stażach uczniowskich.

Minimalny wymiar godzin staży i praktyk zawodowych **dla uczniów** inne niż staże uczniowskie musi wynosić minimum 150 godzin.

Staż i praktyki zawodowe **dla uczniów** inne niż staże uczniowskie należy uznać za kwalifikowalne pod warunkiem, że uczeń zrealizował ich pełny wymiar godzinowy, tj. min. 150 godzin stażu zawodowego lub 150 godzin praktyki zawodowej. W przypadku absencji uczestnika stażu/ praktyki, w tym wynikającej z usprawiedliwionej nieobecności (np. choroba), nie ma możliwości kwalifikowania stypendium za niezrealizowane godziny stażu/praktyki.

Przerwanie stażu lub praktyki (tj. zakończenie stażu lub praktyki w wymiarze godzinowym mniejszym niż 150h) skutkuje niekwalifikowalnością wydatków poniesionych na staż/praktykę.

IZ FEDS może podjąć decyzję o odstąpieniu od wyżej opisanego sposobu rozliczenia stażu zawodowego/praktyki zawodowej w przypadku wystąpienia siły wyższej (w szczególności okoliczności zdrowotnych trwale uniemożliwiających kontynuację stażu/praktyki, potwierdzone zaświadczeniem lekarskim).

A. Umowa o staż uczniowski

Osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej zawiera, w formie pisemnej, umowę o staż uczniowski z uczniem albo rodzicami niepełnoletniego ucznia. Stroną umowy o staż uczniowski może być również podmiot realizujący projekt finansowany ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, ponoszący wydatki związane ze stażem uczniowskim.

W umowie powinny być wskazane co najmniej:

- strony umowy,
- miejsce odbywania stażu uczniowskiego,
- nazwę i adres szkoły, do której uczęszcza uczestnik projektu,
- zawód, w zakresie którego będzie odbywał się staż uczniowski,
- okres odbywania stażu uczniowskiego – dobowy, tygodniowy i łączny wymiar czasu odbywania stażu uczniowskiego,
- w przypadku odpłatnego stażu uczniowskiego – wysokość świadczenia pieniężnego.

Minimalny wymiar godzin **stażu uczniowskiego** dla jednego uczestnika musi wynosić minimum 150 godzin.

Staż uczniowski należy uznać za kwalifikowalny pod warunkiem, że uczeń zrealizował jego pełny wymiar godzinowy, tj. min. 150 godzin.

W przypadku absencji uczestnika stażu uczniowskiego, w tym wynikającej z usprawiedliwionej nieobecności (np. choroba), nie ma możliwości kwalifikowania stawki jednostkowej za niezrealizowane godziny stażu uczniowskiego.

Przerwanie stażu (tj. zakończenie stażu w wymiarze godzinowym mniejszym niż 150h) skutkuje niekwalifikowalnością wydatków poniesionych na staż.

IZ FEDS może podjąć decyzję o odstąpieniu od wyżej opisanego sposobu rozliczenia stażu uczniowskiego w przypadku wystąpienia siły wyższej (w szczególności okoliczności zdrowotnych trwale uniemożliwiających kontynuację stażu/ praktyki, potwierdzone zaświadczeniem lekarskim).

B. Stawka jednostkowa stażu uczniowskiego

Stawka jednostkowa dotyczy prowadzenia 1 godziny stażu dla ucznia i wynosi od dnia 1 stycznia 2025 r. 33,23 PLN.

Wyżej wskazana kwota stawki jednostkowej stażu uczniowskiego podlega każdego roku indeksacji. Indeksacje przeprowadza minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w roku następnym. Mechanizm indeksacji stawek jednostkowych opiera się na danych dotyczących:

- wysokości minimalnej stawki godzinowej za pracę;
- udziału pozostałych kosztów związanych z organizacją i przeprowadzeniem stażu uczniowskiego.

W przypadku zmiany minimalnej stawki godzinowej za pracę, za podstawę wyliczenia zindeksowanej stawki przyjmuje się 80% wartości zmienionej minimalnej stawki godzinowej za pracę. Wartość ta jest powiększana o udział pozostałych wydatków w stawce (tj. o 36,21%). Indeksacji nie przeprowadza się, jeżeli nie nastąpiła zmiana minimalnej stawki godzinowej za pracę.

Zindeksowana stawka jest ogłaszana w komunikacie ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na stronie internetowej ministra i ma zastosowanie – co do zasady – do umów o dofinansowanie projektu zawartych na podstawie naborów ogłoszonych po dniu wydania komunikatu

w sprawie zindeksowanej stawki. Zindeksowana stawka jednostkowa będzie mogła mieć zastosowanie również w projektach realizowanych, wieloletnich, pod warunkiem wyraźnego rozdzielenia części projektu rozliczanej według dotychczasowej i według zindeksowanej stawki. **Rozwiązanie to będzie jednak możliwe do przyjęcia wyłącznie pod warunkiem uzyskania zgody IZ na zmianę wniosku o dofinansowanie, przy czym wyższe koszty w projekcie będą mogły być pokryte w pierwszej kolejności z oszczędności beneficjenta, a jeżeli nie zostaną one zidentyfikowane, poprzez zwiększenie budżetu projektu przez IZ, o ile ta będzie dysponować dostępną alokacją.**

Za moment określenia wysokości stawki obowiązującej dla stażu uczniowskiego uznaje się dzień podpisania umowy stażowej.

W skład stawki jednostkowej wchodzi następujące koszty związane z organizacją i prowadzeniem stażu uczniowskiego, tj.:

- świadczenia pieniężne (wraz z należnymi pochodnymi – o ile są wymagane zgodnie z przepisami krajowymi) dla ucznia odbywającego staż uczniowski (stypendium) w wysokości 80% minimalnej stawki godzinowej za pracę,
- zakup niezbędnych materiałów i narzędzi zużywalnych niezbędnych uczniowi do odbycia stażu uczniowskiego,
- szkolenia BHP przed rozpoczęciem stażu uczniowskiego
- badania lekarskie przed rozpoczęciem stażu uczniowskiego (o ile są wymagane),
- wynagrodzenia opiekuna stażysty podczas odbywania stażu uczniowskiego,
- wyżywienie podczas stażu uczniowskiego (o ile zasadne),
- noclegi i opieka nad stażystami w bursie itp. (o ile zasadne),
- dojazd do/z miejsca odbywania stażu uczniowskiego,
- zakup dzienników i innych materiałów niezbędnych do przeprowadzenia stażu uczniowskiego,

- ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków uczestników stażu.

W ramach stażu uczniowskiego rozliczanego stawką jednostkową stażyście wypłacane jest świadczenie pieniężne w wysokości 80% minimalnej stawki godzinowej za pracę. Wysokości ww. stawki co roku określa stosowne rozporządzenie Rady Ministrów.

UWAGA

Nie ma możliwości rozliczenia kosztów związanych ze stażem uczniowskim poza stawką jednostkową stażu uczniowskiego. Oznacza to, że koszty związane ze stażem uczniowskim są ponoszone w ramach stawki jednostkowej stażu uczniowskiego i Wnioskodawca/Beneficjent nie może przewidzieć dodatkowych wydatków związanych ze stażem w ramach rzeczywiście poniesionych wydatków.

Wyjątek stanowią koszty związane z finansowaniem wynagrodzenia osoby koordynującej zadania z zakresu organizacji i realizacji staży uczniowskich, po stronie Wnioskodawcy/ Partnera (tj. wydatki na koordynatora/ lidera odpowiedzialnego za koordynację procesu staży po stronie Wnioskodawcy/ Partnera).

C. Rozliczanie stawki jednostkowej

Rozliczeniu stawki jednostkowej służy wskaźnik produktu liczba zrealizowanych godzin stażu uczniowskiego [osobogodziny], który mierzy liczbę godzin zegarowych stażu uczniowskiego zrealizowanego przez jednego uczestnika projektu.

Okresem rozliczeniowym jest miesiąc, tzn. wskaźnik mierzony jest na koniec każdego miesiąca na podstawie list obecności lub wydruków z systemu elektronicznego potwierdzającego obecność stażysty na stażu uczniowskim u pracodawcy w danym miesiącu. Lista obecności lub wydruk z systemu elektronicznego potwierdzające obecność stażysty na stażu uczniowskim

u pracodawcy muszą zawierać informację nt. liczby godzin stażu w każdym dniu odbywania stażu uczniowskiego.

Wydatki poniesione na realizację stażu przez konkretnego ucznia mogą zostać wykazane we wniosku o płatność w momencie, gdy uczeń zakończy staż uczniowski, tj. zrealizuje min. 150 godzin.

D. Obowiązki podmiotu przyjmującego na staż

Podmiot przyjmujący na staż uczniowski zapewnia uczniowi stanowisko pracy wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, a także bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu uczniowskiego na zasadach dotyczących pracowników, określonych w odrębnych przepisach, w tym w zależności od rodzaju zagrożeń związanych z odbywaniem stażu uczniowskiego – odpowiednie środki ochrony indywidualnej.

Stanowisko powinno być przygotowane w momencie rozpoczęcia stażu.

Przed rozpoczęciem stażu uczniowskiego, z wykorzystaniem urządzeń, sprzętu i narzędzi, uczniów zaznajamia się z zasadami i metodami pracy zapewniającymi bezpieczeństwo i higienę pracy przy wykonywaniu czynności na danym stanowisku.

E. Opiekun stażu uczniowskiego

Opiekunem stażu uczniowskiego może zostać osoba, która nie była karana za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, przestępstwo przeciwko rodzinie i opiece, z wyjątkiem przestępstwa określonego w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, przestępstwo określone w rozdziale 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, albo wobec której nie

orzeczono zakazu prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi lub zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

Spełnienie tego warunku musi zostać potwierdzone oświadczeniem opiekuna stażu uczniowskiego.

F. Kwalifikowalność stażu uczniowskiego

Jest potwierdzana na etapie weryfikacji wniosku o płatność następującymi dokumentami źródłowymi:

- kopie podpisanych przez podmiot przyjmujący na staż uczniowski list obecności stażysty lub wydruki z systemu elektronicznego potwierdzające obecności stażysty na stażu uczniowskim u pracodawcy podpisane przez podmiot przyjmujący na staż uczniowski, zawierające informację nt. liczby godzin stażu w każdym dniu odbywania stażu;
- umowa stażowa wskazująca na dobowy oraz łączny wymiar stażu uczniowskiego.

Dla rozliczenia stawki jednostkowej we wniosku o płatność nie musicie Państwo dołączać żadnych innych dokumentów ponad wymienione powyżej dokumenty źródłowe. Poza dokumentacją składaną przez Państwa na etapie weryfikacji wniosku o płatność, jesteście Państwo również zobowiązani do gromadzenia dokumentacji związanej z organizowanym stażem uczniowskim, w tym potwierdzającej zgodność z prawem i wymogami określonymi w umowie o dofinansowanie.

Musicie Państwo gromadzić, przechowywać i udostępniać podczas kontroli oraz wizyt monitoringowych 100% ww. dokumentów.

Staże lub praktyki zawodowe inne niż staże uczniowskie rozliczne są na podstawie faktycznie poniesionych kosztów, a zakres kosztów związanych z ich organizacją i prowadzeniem jest analogiczny jak przy stażach

uczniowskich. Rozliczenie wydatków następuje na podstawie dokumentów finansowych podobnie jak w przypadku innych wydatków w projekcie rozliczanych w oparciu o ten sposób rozliczeń.

G. Staże zagraniczne

ION przewiduje organizację przez Beneficjenta staży uczniowskich, staży lub praktyk zawodowych innych niż uczniowskie poza granicami RP jedynie w przypadku, gdy Beneficjent wykaże wartość dodaną przedmiotowego stażu. Dodatkowo wsparcie może być realizowane tylko w sytuacji, gdy nie pokrywa się z działaniami finansowanymi z FERS oraz Erasmus+ w kontekście mobilności edukacyjnej.

Te formy kształcenia praktycznego, podobnie jak działania przeprowadzane w RP, będą rozliczane analogicznie jak staże uczniowskie oraz staże lub praktyki zawodowe inne niż uczniowskie.

8. Zatrudnianie nauczycieli w celu realizacji programów finansowanych ze środków unijnych

W przypadku chęci zatrudnienia w realizowanym przez Państwa projekcie nauczycieli musicie Państwo kierować się w zasadami określonymi w przypisach krajowych, tj. u.p.o i KN. Pomocny w tym będzie materiał, który został opracowany przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej wydany w styczniu 2024 r. pn. [„Wyjaśnienia na temat zatrudniania nauczycieli i nauczycielek w projektach edukacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus”](#). Poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje pochodzące w ww. opracowania.

8.1 Zatrudnianie nauczycieli na podstawie Karty Nauczyciela i Kodeksu pracy

W przypadku zorganizowania w publicznej szkole lub placówce zajęć w ramach programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii

Europejskiej, zgodnie z przepisami art. 35a KN, dyrektor szkoły lub placówki może za zgodą nauczyciela powierzyć mu prowadzenie zajęć na podstawie tej ustawy. Dotyczy to nauczycieli już zatrudnionych w tej szkole lub placówce i nie dochodzi wówczas do dodatkowego zatrudnienia, lecz nauczyciel prowadzi te zajęcia w ramach nawiązanego stosunku pracy na podstawie KN. Zajęcia te nie są jednak wliczane do tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami i uczennicami lub wychowankami albo na ich rzecz. Za każdą godzinę prowadzenia tych zajęć przysługuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej w sposób określony w art. 35 ust. 3 KN, tj. takiej, jaka obowiązuje za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw. Ważne jest to, że nauczyciel szkoły lub placówki, w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, nie może świadczyć na tej podstawie pracy w celu realizacji zajęć w projekcie EFS+ w okresie ferii letnich oraz ferii zimowych, gdyż wówczas zgodnie z art. 64 ust. 1 KN przebywa na urlopie wypoczynkowym.

W celu realizacji zajęć w ramach programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, w publicznej szkole lub placówce może być również zatrudniony „nowy” nauczyciel, tj. osoba, która nie realizuje w tej szkole lub placówce tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Ma to szczególnie znaczenie w przypadku, gdy nauczyciele z danej szkoły nie mogą zaangażować się w realizację zajęć w ramach projektu. Kwestię tę reguluje art. 16 u.p.o., zgodnie z którym warunkiem zatrudnienia takiego nauczyciela jest posiadanie przez niego kwalifikacji określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 i 3 KN oraz spełnianie warunków określonych w art. 10 ust. 5 pkt 2-4a tej ustawy. Takiego nauczyciela zatrudnia się na zasadach określonych w k.p. Za każdą godzinę prowadzenia tych zajęć przysługuje wynagrodzenie nie wyższe niż wynagrodzenie za jedną godzinę prowadzenia zajęć ustalone w sposób określony w art. 35 ust. 3 KN dla nauczyciela dyplomowanego posiadającego wykształcenie wyższe magisterskie i realizującego tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, o którym mowa w art. 42 ust. 3 w tabeli w lp. 3 KN.

UWAGA

Przed przystąpieniem do realizacji projektu, powinniście Państwo oszacować ilu nauczycieli danej szkoły lub placówki zostanie zaangażowanych do realizacji projektu na podstawie art. 35a KN oraz ewentualnie zweryfikować możliwość zaangażowania nauczycieli, o których mowa w art. 16 u.p.o.

8.2 Zatrudnianie nauczycieli w czasie ferii zimowych lub wakacji

Zgodnie z art. 64 ust. 1 KN, nauczycielom zatrudnionym w szkole, w której organizacji pracy przewidziano ferie letnie i zimowe przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze odpowiadającym okresowi ferii i w czasie ich trwania. Dlatego też dyrektor szkoły lub placówki nie może przydzielić na podstawie art. 35a ustawy KN nauczycielkom i nauczycielom zatrudnionym w szkole zajęć w projekcie EFS+ na okres ferii zimowych i letnich.

W celu realizacji zajęć w czasie ferii zimowych lub letnich, dyrektor szkoły lub placówki może natomiast zatrudnić „nowego” nauczyciela, który nie realizuje w tej szkole lub placówce tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Warunki zatrudnienia są w tym przypadku analogiczne do tych opisanych pkt 10.1.

8.3 Wyliczanie limitu zaangażowania czasu pracy nauczycieli zatrudnionych na podstawie KN

Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 (podrozdział 3.8 pkt 11 lit b) „Wydatki związane z zaangażowaniem zawodowym personelu projektu są kwalifikowalne, o ile: (...) łączne zaangażowanie zawodowe personelu projektu, w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy UE oraz działań finansowanych z innych źródeł, w tym środków własnych beneficjenta i innych podmiotów (niezależnie od formy zaangażowania), nie przekracza 276 godzin miesięcznie, do ww. limitu wlicza się okres urlopu wypoczynkowego oraz czas niezdolności do pracy wskutek choroby

natomiast nie wlicza się innych nieobecności pracownika (np. urlop bezpłatny, rodzicielski i macierzyński)”.

Zapis ten należy interpretować w kontekście wymogów dotyczących personelu, wskazanych m.in. w pkt 2 i 6 ww. podrozdziału wspomnianych wytycznych, wskazujących, że koszty wynagrodzeń w projekcie muszą być ponoszone zgodnie z właściwymi przepisami prawa - w szczególności k.p.

Spełnienie warunku, o którym mowa w podrozdziale 3.8 pkt 11 lit. b, należy zweryfikować przed zaangażowaniem osoby do projektu (np. poprzez wymaganie pisemnego oświadczenia od osoby angażowanej do projektu).

Spełnienie tego warunku dotyczy całego okresu kwalifikowania wynagrodzenia tej osoby w projekcie. W przypadku przekroczenia limitu 276 godzin, za niekwalifikowalne należy uznać jej wynagrodzenie (w całości lub w części) w tym konkretnym projekcie, w którym zaangażowanie spowodowało naruszenie tego warunku (nieprawidłowość).

W przypadku nauczycieli zatrudnionych na podstawie KN, w miesięcznym łącznym zaangażowaniu zawodowym należy uwzględnić cały czas ich pracy, o którym mowa w KN, a nie wyłącznie zajęcia wynikające z tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych (pensum).

W świetle przepisów art. 42 ust. 1 i 2 KN, w ramach ustalonego wynagrodzenia oraz czasu pracy nieprzekraczającego 40 godzin na tydzień, nauczyciel zatrudniony w pełnym wymiarze zajęć obowiązany jest realizować:

- 1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz (pensum);
- 2) inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów;
- 3) zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.

Na gruncie Wytycznych dotyczących kwalifikowalności, powyższe wynika z przepisu w pkt 11 lit. a podrozdziału 3.8, zgodnie z którym „wydatki związane z zaangażowaniem zawodowym personelu projektu w projekcie lub projektach są kwalifikowalne, o ile: obciążenie z tego wynikające nie wyklucza możliwości

prawidłowej i efektywnej realizacji wszystkich zadań powierzonych danej osobie (...).”

Uwzględniając specyfikę zawodu nauczyciela, do prawidłowej i efektywnej realizacji zadań wykonywanych przez nauczyciela zalicza się także czas poświęcony na inne zajęcia i czynności, wynikające z zadań statutowych szkoły lub placówki oraz na zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym (art. 42 ust. 2 pkt 2 i 3 KN).

UWAGA

Każdego nauczyciela zatrudnionego na podstawie KN, niezależnie od wymiaru pensum, obowiązuje czas pracy nieprzekraczający 40 godzin tygodniowo.

8.4 Zewnętrzni wykonawcy usług edukacyjnych

Angażowanie wykonawców zewnętrznych (firm lub osób fizycznych) do realizacji usług edukacyjnych w postaci zajęć dofinansowanych z EFS+ w szkole publicznej ma charakter uzupełniający do powierzania tych zadań nauczycielom na podstawie KN i zatrudniania ich zgodnie z art. 16 u.p.o. Takie zaangażowanie będzie miało miejsce tylko i wyłącznie w przypadku, gdy charakter zajęć zaplanowanych w ramach projektu nie wymaga ich prowadzenia przez nauczycieli posiadających kwalifikacje, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 i 3 KN. Prawdopodobnym jest, że zaangażowanie podmiotu zewnętrznego wystąpi w przypadku realizacji specjalistycznych zajęć dodatkowych dla uczniów, nierealizowanych w ramach standardowej oferty szkoły (np. zaawansowane programowanie, robotyka).

Zaangażowanie wykonawcy zewnętrznego może nastąpić na podstawie:

- stosunku pracy – w przypadku angażowania osób fizycznych niebędących nauczycielami;
- stosunku cywilnoprawnego – w przypadku angażowania wykonawców zewnętrznych (podmiotów lub osób fizycznych) wyłonionych zgodnie

z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, w szczególności zasadą konkurencyjności lub PZP.

Zaznaczyć jednocześnie należy, że nauczyciel może brać udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiot wykracza poza kwalifikacje nauczyciela określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 i 3 KN. Natomiast taki nauczyciel nie będzie mógł zostać zaangażowany w „swojej” szkole lub placówce na podstawie umowy zlecenia, z uwagi na zapisy Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, które wskazują, że podstawową formą zaangażowania personelu powinien być stosunek pracy.

Zatrudnianie własnego personelu na podstawie umowy cywilnoprawnej jest dopuszczalne jedynie w sytuacji, kiedy szczególne przepisy dotyczące zatrudniania danej grupy pracowników uniemożliwiają wykonywanie zadań na podstawie stosunku pracy (podrozdział 2.3 pkt 1 lit. m ppkt. i). Powyższe oznacza, że jeśli w wyłonionym w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawcą był nauczyciel z danej szkoły lub placówki, może być on zaangażowany na podstawie KN; natomiast w przypadku gdy jest to osoba będąca nauczycielem lub nauczycielką z innej szkoły lub placówki, może być zaangażowana na podstawie stosunku cywilnoprawnego.

Ważne jest to, że zamówienie publiczne nie może być próbą obejścia przepisów KN i k.p., regulujących podstawowe formy zaangażowania nauczycieli w projektach EFS+.

8.5 Zatrudnianie nauczycieli w szkołach niepublicznych oraz szkołach publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostką samorządu terytorialnego

Zgodnie z art. 10a KN, w przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach lub placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy, nauczycieli zatrudnia się na podstawie umowy o pracę, zgodnie z przepisami k.p. W przypadku nauczycieli prowadzących zajęcia bezpośrednio z uczniami lub wychowankami w wymiarze nie wyższym niż 4 godziny tygodniowo, powierzenie prowadzenia tych zajęć może nastąpić również na innej

podstawie niż umowa o pracę, jeżeli w treści łączącego strony stosunku prawnego nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy. Nauczyciel prowadzący zajęcia na innej podstawie niż umowa o pracę musi spełniać warunki, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 3 i 4 KN. Ponadto, ma do nich odpowiednio zastosowanie art. 10 ust. 8a KN. W takim przypadku muszą być również zachowane przepisy Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

9. Model „Szkół ćwiczeń”

W przypadku chęci utworzenia, popularyzacji i rozwoju już istniejących „szkół ćwiczeń” są Państwo zobowiązani wdrożyć [model „Szkół ćwiczeń”](#) wypracowany w ramach PO WER.